

ENTREVISTA a la investigadora Adelaida Sarukhan, Dra. en Immunologia i comunicadora científica a ISGlobal.

“

La idea de mantenir silenci al transport públic ha estat molt encertada i basada en l'evidència científica

ISGlobal -Institut de la Salut Global Barcelona- consolida un node d'excel·lència basat en la recerca que té el seu origen en els àmbits hospitalari (Hospital Clínic i Parc de Salut MAR) i acadèmic (Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra) i que en el camp de la salut global acumula més de 30 anys d'experiència. L'Institut té com a objectiu millorar la salut i promoure l'equitat en salut a través de l'excel·lència en la recerca i de la translació i aplicació del coneixement.

Doctora Sarukhan, quina és la seva línia d'investigació respecte a la covid-19?

Tinc un doctorat en immunologia i durant molts anys vaig fer recerca al laboratori. Però des que soc a ISGlobal, vaig deixar de costat les pipetes per dedicar-me a la comunicació. Faig una espècie de *Google translate*: tradueixo la ciència a un llenguatge més comprensible per a diferents tipus de públic, des del públic general fins als que prenen decisions. A més, al llarg d'aquests anys, he fet un treball de gestió del coneixement sobre diferents virus emergents: he revisat i he resumit el coneixement científic sobre les diferents emergències de salut pública d'importància internacional declarades per l'OMS (Ebola, Zika i, ara, covid-19). Des de fa gairebé dos anys, he fet resums setmanals (ara, quinzenals) de les principals troballes científiques entorn sobre el SARS-CoV-2 i la covid-19. La versió per al públic general es pot consultar al nostre web (<https://www.isglobal.org/ca/covid-19-novedades-cientificas>).

Com resumiria la situació actual de la pandèmia a l'àrea de Barcelona?

La incidència augmenta, la qual cosa és preocupant, però també esperable: és l'hivern (el primer amb la variant delta), la gent roman durant més temps en espais interiors, ens estem socialitzant més. No obstant això, gràcies a les vacunes, que disminueixen considerablement el risc d'acabar a l'hospital o de morir de covid-19, estem molt més ben preparats que l'hivern passat. Tot i això, hem d'anar amb compte i mantenir mesures simples però efectives, com ara fer servir mascareta en espais públics tancats, limitar tant com sigui possible els sopars o àpats amb grups de persones amb els quals no convivim, i, sobretot, ventilar els espais tancats. No tan sols per a protegir-nos a nosaltres i les persones que estimem, sinó també per a donar un moment de respirar a tot el personal mèdic i d'infermeria, que fa dos anys que ho dona tot i estan esgotats. Cal recordar que les vacunes són un element clau, però no suficient, per a frenar la transmissió.

Quina és la situació de risc o la via de contagi més freqüent?

La via principal de contagi de la covid-19 és aèria. Al començament es pensava que la gent es podia contaminar principalment per gotetes que s'emeten quan estosseguem o esternudem, i per superfícies contaminades amb aquestes gotes. D'aquí totes les operacions de neteja de superfícies en espais públics i el consell de mantenir una distància de seguretat d'un metre o dos. No obstant això, després de gairebé dos anys, podem constatar que no s'ha documentat pràcticament cap cas de contagi per superfícies contaminades. Ara és clar que la via principal de contagi és per mitjà d'aerosols —gotetes minúscules que viatgen més lluny i queden suspeses en l'aire durant més temps. Per això, les dues mesures més importants per a reduir els contagis són ventilar els espais públics tancats i fer servir mascareta.

Com i quan creu que arribarà la normalitat postcovid-19?

És la pregunta que ens fem tots. Però depèn de moltes coses, algunes de biològiques, com, per exemple, quant durarà la immunitat després de la infecció o la vacunació, o amb quina rapidesa canviarà el virus. Però jo diria que depèn, sobretot, del nostre comportament, com a persones individuals i governs: si seguim les mesures de protecció recomanades, si aconseguim convèncer totes les persones que es vacunin pel bé comú i, sobretot, si ens assegurem que les vacunes (i pròximament els tractaments) arribin a tothom. Només així podrem reduir la probabilitat que sorgeixi una variant pitjor que la delta i que la pandèmia s'allargui encara més.

Amb una mica de sort, gràcies a les altes taxes de vacunació aquí a Espanya, el 2022 podrem fer moltes coses d'una manera normal, encara que penso que les mascaretes en espais públics tancats continuaran sent una precaució necessària.

Què creu que cal demanar avui dia a les persones usuàries del transport públic? Quines precaucions són prioritàries?

Tal com deia abans, ara sabem que la via principal de contagi és aèria i que la quantitat d'aerosols que genera una persona infectada augmenta quan parla, quan crida o quan

canta. Per tant, la precaució prioritària és l'ús correcte de la mascareta, parlar poc i no cridar.

Què hem fet bé fins ara quant a polítiques de prevenció al transport públic i en general? I què es podria millorar?

La mesura més important ha estat imposar l'ús de la mascareta. I la idea de mantenir silenci al transport públic ha estat molt encertada i basada en l'evidència científica (com menys parlem o cridem, menys aerosols produïm).

Potser ara toca posar menys èmfasi (i recursos) en la neteja de superfícies (un estudi que es va fer als busos de Barcelona durant la primera onada de la pandèmia amb prou feines va trobar traces de virus a les superfícies, fins i tot quan l'ús de mascaretes encara no era obligatori) i més atenció a la ventilació tant als busos (segurament, més fàcil) com als vagons de metro.

Com ha vingut a treballar avui a ISGlobal? És usuària habitual del transport públic?

Avui he vingut en patinet elèctric. Però moltes vegades faig servir el transport públic, així com el servei de Bicing. Havent crescut a Ciutat de Mèxic (on el transport públic no arriba a tot arreu ni té capacitat suficient), soc una fervent admiradora de l'eficàcia del transport públic a Barcelona i agraeixo moltíssim el fet de poder-me desplaçar fàcilment en una ciutat sense dependre del cotxe.